

DAB-002-2014004

Seat No. _____

B. Com. (Sem. IV) (CBCS) (W.E.F. 2019) Examination**April - 2022****Cost Accounting - 2****(New Course)****Faculty Code : 002****Subject Code : 2014004**Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (1) પ્રશ્નની જમણી બાજુ ગુણ દર્શાવેલા છે.
 (2) કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોનાં જવાબ લખો.
 (3) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે છે.

- 1 એજલ કંપની લિ.નું ઉત્પાદન ત્રણ પ્રક્રિયામાંથી પસાર થઈ તૈયાર માલના 17.5 સ્ટોક ખાતે લઈ જવામાં આવે છે. ભૂતકાળના અનુભવ પરથી એવી ધારણા કરવામાં આવેલ છે કે દરેક પ્રક્રિયાનો સામાન્ય બગાડ તથા તેની વેચાણ કિંમત નીચે મુજબ રહેશે :

પ્રક્રિયા	સામાન્ય બગાડ	એકમદીઠ વેચાણકિંમત
એ	2%	25 પૈસા
બી	4%	50 પૈસા
સી	2.5%	60 પૈસા

પ્રક્રિયાનાં ખર્ચા નીચે મુજબ હતા :

વિગત	પ્રક્રિયા એ	પ્રક્રિયા બી	પ્રક્રિયા સી
માલસામાન (રૂ.)	12,000	10,000	9,000
મજૂરી (રૂ.)	16,000	5,000	4,900
ઉત્પાદન ખર્ચા (રૂ.)	2,000	3,400	3,540
કારખાના ખર્ચા (રૂ.)	3,500	2,005	2,004

પ્રક્રિયા એમાં કાચા માલના 4,000 એકમો રૂ. 13,560ની કિંમતે મૂકેલા હતા.

દરેક પ્રક્રિયાનું સામાન્ય ઉત્પાદન નીચે મુજબ હતું :

પ્રક્રિયા ઉત્પાદિત એકમો

એ 3,850

બી..... 3,600

સી..... 3,500

પ્રક્રિયાનાં ખાતા તૈયાર કરો અને વેચાણકિંમત પર 20% નફો મળે એ રીતે એકમદીઠ વેચાણકિંમત કેટલી રાખવી જોઈએ તે દર્શાવો.

2 એક કંપનીની એક વસ્તુ ત્રણ પ્રક્રિયા એ, બી અને સી માંથી પસાર થાય છે. 17.5

એ અને બી પ્રક્રિયાનો બગાડ 100 એકમોના રૂ. 10 લેખે વેચવામાં આવે છે, જ્યારે સી પ્રક્રિયાનો બગાડ 100 એકમોના રૂ. 80 લેખે વેચવામાં આવે છે. આ સિવાય જાન્યુઆરી 2021ને લગતી ત્રણેય પ્રક્રિયાઓની વિગતો નીચે મુજબ છે :

વિગત	એ	બી	સી
માલસામાન	12,000	8,000	4,000
મજૂરી	16,000	12,000	6,000
સીધા ખર્ચા	2,440	1403.75	8,924
કારખાના ખર્ચ	3,500	3,800	4,200
ઉત્પાદન (એકમો)	19,500	18,800	16,000
સામાન્ય બગાડ	2%	5%	10%

પ્રક્રિયા - એમાં 20,000 એકમો એકમદીઠ રૂ. 1ના ભાવે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. ઉપરની માહિતી પરથી ત્રણેય પ્રક્રિયાઓનાં તથા અન્ય જરૂરી ખાતાં તૈયાર કરો.

3 એક મકાન બાંધવાનો કરાર રૂ. 35,10,000ની કિંમતે કરવામાં આવ્યો. 17.5

પ્રમાણિત કામના 80% પ્રમાણે કરાર આપનારે પ્રથમ વર્ષે રૂ. 6,48,000 અને રૂ. 10,80,000 કરાર રાખનારને ચુકવ્યા :

પ્રથમ વર્ષના અંતે નીચેની બાકીઓ હતી : રૂ.

(1) ચાલુ કામ ખાતું 9,72,000

(2) ચૂકવવાની બાકી મજૂરી 21,600

બીજા વર્ષને લગતી માહિતી :

(3) પૂરો પાડેલ માલસામાન 3,78,000

(4) ચૂકવેલ મજૂરી 2,26,800

(5) ખાસ પ્લાન્ટ (છ માસ પછી) 54,000

(6) અન્ય ખર્ચા 86,400

(7) કરારની જગ્યા પરથી ચોરાયેલ માલ 13,800

(8) કરારની જગ્યા પરથી ચોરાયેલ ખાસ પ્લાન્ટ (વર્ષાન્તે) 10,800

બીજા વર્ષને અંતે બાકીઓ :

(9) બિનપ્રમાણિત કામ 1,35,000

(10) માલસામાન 16,200

(11) પ્લાન્ટ 72,900

(12) ચૂકવવાની બાકી મજૂરી 10,800

(13) ખાસ પ્લાન્ટ 40,500

બીજા વર્ષ માટે કરાર ખાતું, કરાર આપનારનું ખાતું તૈયાર કરો અને વાજબી નફો નફા-નુકસાન ખાતે લઈ જાઓ.

4 એક બિલ્ડીંગ કોન્ટ્રાક્ટરે રૂ. 22,00,000ની કિંમતે એક કરાર લીધો. પ્રથમ 17.5

વર્ષના અંતે ચાલુ કામ ખાતું અને કરાર આપનારનું ખાતું નીચે મુજબ છે :

ચાલુ કામ ખાતું

ઉ.	રકમ (રૂ.)	જ.	રકમ (રૂ.)
વિગત		વિગત	
કરાર ખાતે :		કરાર ખાતે (અનામત)	82,000
પ્રમાણિત કામ	5,00,000	બાકી આગળ લઈ ગયા	5,40,000
બિનપ્રમાણિત કામ	45,000		
હાથ પરનો સ્ટોક	5,000		
યંત્ર (ઘસારા બાદ)	72,000		
	6,22,000		6,22,000

કરાર આપનારનું ખાતું

ઉ.

જ.

વિગત	રકમ (રૂ.)	વિગત	રકમ (રૂ.)
બાકી આગળ લઈ ગયા	4,00,000	રોકડ ખાતું	4,00,000
	4,00,000		4,00,000

બીજા વર્ષની માહિતી નીચે મુજબ છે : રૂ.

વેપારીએ બારોબાર પૂરો પાડેલ માલસામાન	3,25,000
સ્ટોર્સમાંથી માલસામાન	2,88,000
બીજા કરાર ઉપરથી લાવવામાં આવેલો માલ	95,000
કરારને ફાળે આવતો પરોક્ષ ખર્ચ	76,000
ચૂકવેલ મજૂરી	88,400
માલસામાનનું વેચાણ (પડતર રૂ. 11,000)	14,000
કરારની જગ્યા પરથી ચોરી ગયેલ માલસામાન	3,700
અન્ય ખર્ચ	80,000
બીજા કરાર પર મોકલેલ માલ	44,000
સ્ટોર્સમાં પરત કરેલ માલસામાન	8,500

બીજા વર્ષને અંતે :

- (1) માલનો સ્ટોક 25,000
- (2) ચૂકવવાની બાકી મજૂરી 4,600
- (3) રોકડના ધોરણે 3/4 નફો-નુકસાન ખાતે જમા લીધેલ 3,30,000

પ્રમાણિત કામ બિનપ્રમાણિત કામ કરતાં 20 ગણું વધુ છે. ચંત્ર પર ઘટતી જતી બાકીની રીતે 10% ઘસારો માંડી વાળો.

બીજા વર્ષનું કરાર ખાતું, કરાર આપનારનું ખાતું અને ચાલુ કામ ખાતું તૈયાર કરો.

- 5 એક કારખાનામાં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો એ, બી અને સી તથા બે સેવા વિભાગો ડી અને ઈ છે. માર્ચ, 2021 દરમિયાન ખર્ચની વિગતો નીચે મુજબ છે : 17.5

વિગત	રકમ (રૂ.)
પરોક્ષ મજૂરી	1,300
વીમો	3,300
કેન્ટીનના ખર્ચા	6,000
વીજળી બત્તી	2,000
ભાડું અને વેરા	5,000
કામદાર રાજ્ય વીમા યોજનામાં ફાળો	650
ઘસારો	16,500
પાવર	9,000
કારખાના મેનેજરનો પગાર	18,000
વધારાની માહિતી :	

વિગત	એ	બી	સી	ડી	ઈ
(1) વીજળી પોઈન્ટ્સ	6	5	4	3	2
(2) પ્રત્યક્ષ મજૂરી (રૂ.)	4,500	4,000	2,900	1,200	400
(3) યંત્રની કિંમત (રૂ.)	72,000	48,000	36,000	1,200	1,200
(4) યંત્રના હોર્સ પાવર	4	6	2	—	—
(5) રોકેલ જગ્યા (ચો. ફૂટ)	600	400	500	300	200
(6) કારખાના મેનેજરે આપેલ સમયનું પ્રમાણ	5	4	3	2	1
(7) કામદારોની સંખ્યા	5	6	4	3	2

સેવા વિભાગો ડી અને ઈનો લાભ અન્ય વિભાગોએ નીચે મુજબના પ્રમાણમાં લીધો છે :

વિગત	એ	બી	સી	ડી	ઈ
વિભાગ ડી	20%	30%	40%	—	10%
વિભાગ ઈ	30%	40%	30%	—	—

- (1) શિરોપરી ખર્ચાની જુદા જુદા વિભાગો વચ્ચે ફાળવણી કરો.
- (2) સેવા વિભાગોના ખર્ચાની ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

6 રાજ લિ.ના ચોપડામાંથી 2021ના વર્ષને લગતી નીચેની માહિતી મળે છે. 17.5

યોગ્ય આધાર લઈને પરોક્ષ ખર્ચની યોગ્ય ફાળવણી કરો. પ્રત્યક્ષ મજૂરીના ટકાવારીના ધોરણે શિરોપરી ખર્ચ વસૂલ કરવામાં આવે છે એમ માનીને દરેક ઉત્પાદન વિભાગના શિરોપરી ખર્ચના દરની ગણતરી કરો :

વિગત	ઉત્પાદન વિભાગ			સેવા વિભાગ	
	એ	બી	સી	એક્સ	વાય
ચંત્રની કિંમત (રૂ.)	37,500	25,000	12,500	7,500	5,000
કામદારની સંખ્યા	150	150	100	50	50
ઇલેક્ટ્રિસિટી (કિલોવોટ)	7,500	6,000	4,500	3,000	3,000
રોકેલી જગ્યા (ચો.મી.)	450	450	300	150	150
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	3,000	4,000	4,000	2,000	2,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	2,500	3,500	4,000	1,000	1,500

સંયુક્ત ખર્ચાઓ નીચે મુજબ છે :

મોટિવ પાવર	2,400	લાઈટીંગ પાવર	600
મરામત નિભાવ	10,500	શિરોપરી માલસામાન	4,500
ભાડું-વેરા	1,500	કામદાર કલ્યાણ ખર્ચ	8,100
કામદાર વીમા યોજનામાં ફાળો	3,750	કેન્ટીન ખર્ચ	900
સુપરવિઝન ખર્ચ	7,500		

સેવા વિભાગના એક્સના ખર્ચની ફાળવણી સીધી મજૂરીના પ્રમાણમાં અને સેવા વિભાગ વાયના ખર્ચાની ફાળવણી 5:3:2ના પ્રમાણમાં ઉત્પાદન વિભાગો એ, બી, સી ખાતે વહેંચણી કરો.

7 સવિતા લિ. જાન્યુઆરી, ફેબ્રુઆરી અને માર્ચ, 2021નાં મહિનાઓ માટે 17.5

દરેક મહિને એક છૂટા ભાગના 1,000 એકમો પૂરા પાડવાનો કરાર મેળવે છે. દરેક મહિને બેચ ઓર્ડર મુજબ ઉત્પાદન શરૂ થાય છે. અને ખરેખર માલસામાન અને પ્રત્યક્ષ મજૂરી બેચ ખાતે નોંધવામાં આવે છે. જ્યારે કામદાર કલાકદીઠ પરોક્ષ ખર્ચા વસૂલ કરવામાં આવે છે. છૂટા ભાગના એક એકમની વેચાણ કિંમત રૂ. 15 નક્કી કરવામાં આવી છે.

નીચે આપેલી વિગતો પરથી દરેક બેચદીઠ, જે તે બેચનો એકમદીઠ અને 3,000 એકમો પર મળતો નફો નક્કી કરો :

વર્ષ 2021	બેચનું કુલ ઉત્પાદન (એકમોમાં)	માલસામાન પડતર (રૂ.)	પ્રત્યક્ષ મજૂરી (રૂ.)
જાન્યુઆરી	1,250	6,250	2,500
ફેબ્રુઆરી	1,500	9,000	3,000
માર્ચ	1,000	5,000	2,000

કામદાર કલાકદીઠ રૂ. 2 લેખે પ્રત્યક્ષ મજૂરી ચૂકવવામાં આવે છે :

અન્ય માહિતીઓ :

વર્ષ 2021	પરોક્ષ ખર્ચા (રૂ.)	કુલ કામદાર કલાકો
જાન્યુઆરી	12,000	4,000
ફેબ્રુઆરી	9,000	4,500
માર્ચ	15,000	5,000

8 એક કારખાનામાં જોબ પડતર પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. 17.5

તા. 31-12-2020ના રોજ પૂરા થતાં વર્ષ માટે નીચેની માહિતી પડતરના ચોપડામાંથી મેળવવામાં આવી છે :

વિગત	રકમ (રૂ.)
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	90,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	75,000
મેળવેલ નફો	60,900
વેચાણ-વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચા	52,500
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચા	42,000
કારખાનાનાં પરોક્ષ ખર્ચા	45,000

- (અ) ઉપરોક્ત માહિતી પરથી 2020ના વર્ષ માટેની કુલ પડતર દર્શાવતું જોબ પડતર પત્રક તૈયાર કરો.
- (બ) 2021ના વર્ષના જે જોબ-ઓર્ડરો મળશે તે અંગે અંદાજિત પ્રત્યક્ષ માલસામાન વપરાશ રૂ. 1,20,000 થશે. પ્રત્યક્ષ મજૂરી ખર્ચ રૂ. 75,000 થશે. જો સંચાલકો વેચાણ કિંમત પર ગયા વર્ષ મુજબ નફાનો દર મેળવવા માગતા હોય, જ્યારે 2021માં વેચાણ વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચમાં 15%નો વધારો થવાની ધારણા છે. કંપની કારખાનાનાં પરોક્ષ ખર્ચ, પ્રત્યક્ષ મજૂરીની ટકાવારી મુજબ વસૂલ કરે છે. જ્યારે વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ અને વેચાણ વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચ કારખાના પડતર પરની ટકાવારીના આધારે વસૂલ કરે છે. અંદાજિત જોબ પડતર પત્રક તૈયાર કરો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) Marks have been shown on the right side of questions.
- (2) Answer any four questions.
- (3) Necessary calculation is a part of your answer.

- 1 A product manufactured by Angel Co. passes through three processes. Percentage of normal wastage and its scrap value is estimated as under : **17.5**

Process	Normal Wastage	Scrap Value Per Unit
A	2%	25 paise
B	4%	50 paise
C	2.5%	60 paise

Expenses relating process are as under :

Particulars	Process A	Process B	Process C
Material (Rs.)	12,000	10,000	9,000
Labour (Rs.)	16,000	5,000	4,900
Manu. Exp. (Rs.)	2,000	3,400	3,540
Factory Overheads (Rs.)	3,500	2,005	2,004

In process A, 4,000 units of raw material worth Rs. 13,560 were introduced. Production at the end of each process was as under :

Process	Units
A	3,850
B	3,600
C	3,500

Prepare Process Accounts and determine selling price per unit so as to earn 20% profit on Selling Price.

2 A product passes through three processes A, B and C. 17.5

Scrap of Process A and B is sold at Rs. 10 for 100 units while scrap of C is sold at Rs. 80 for 100 units. Details regarding processes for the month of Jan. 2021 are as under :

Particulars	A	B	C
Material	12,000	8,000	4,000
Labour	16,000	12,000	6,000
Direct Expenses	2,440	1403.75	8,924
Factory Overheads	3,500	3,800	4,200
Production (Units)	19,500	18,800	16,000
Normal wastage	2%	5%	10%

20,000 units of raw material at Re. 1.00 per unit were introduced in process A. Prepare Process Accounts and necessary other accounts.

- 3 A contract was signed for Rs. 35,10,000 for the construction of a building. At the rate of 80% of certified work Rs. 6,48,000 and Rs. 10,80,000 were received during the first and second years respectively : 17.5

The end of year showed the following balances :

- (1) Work in progress account Rs. 9,72,000
(2) Outstanding wages Rs. 21,600

The following information pertains to the second year :

- (3) Material issued Rs. 3,78,000
(4) Wages paid Rs. 2,26,800
(5) Special plant (after six month) Rs. 54,000
(6) Other expenses Rs. 86,400
(7) Theft of materials from the site of contract Rs. 13,800
(8) Theft of special plant from the site of contract (at the end of year)..... Rs. 10,800

Balance at the end of the second year :

- (9) Uncertified work Rs. 1,35,000
(10) Stock of materials Rs. 16,200
(11) Plant Rs. 72,900
(12) Outstanding wages Rs. 10,800
(13) Special plant..... Rs. 40,500

Prepare contract account, contractee's account for the second year and transfer a reasonable profit to Profit and loss Account.

- 4 A building contractor took a contract of Rs. 22,00,000. 17.5
Work in progress account and contractee's account are as follows :

Work-in-progress Account

Dr.		Cr.	
Particulars	Amt. (Rs.)	Particulars	Amt. (Rs.)
To Contract A/c :		By Contract A/c	
Work certified	5,00,000	(Reserve)	82,000
Uncertified work	45,000	By Balance c/f	5,40,000
Closing stock	5,000		
Plant			
(After depreciation)	72,000		
	6,22,000		6,22,000

Contractee's Account

Dr.		Cr.	
Particulars	Amt. (Rs.)	Particulars	Amt. (Rs.)
To Balance c/f	4,00,000	By Cash A/c	4,00,000
	4,00,000		4,00,000

Details of second year are as under : Amt. (Rs.)

Vendor's issued materials directly.....	3,25,000
Materials issued from stores.....	2,88,000
Material taken from other contract.....	95,000
Proposnet indirect expenses to the contract.....	76,000
Wages paid.....	88,400
Materials sold (cost Rs. 11,000)	14,000
Materials stolen from the contract site	3,700
Other expenses	80,000
Material send to other contract	44,000
Materials returned to stores	8,500

At end of second year :

(1) Stock of material	25,000
(2) Outstanding wages	4,600
(3) Profits credited to P and L A/c. as per 3/4 cash basis	3,30,000

Work certified is 20 times more than the work uncertified.
Charge depreciation @ 10% p.a. as per reducing balancing
method on plant.

Prepare for the second year :

- (1) Contract Account
- (2) Contractee's Account
- (3) Work-in-progress Account.

- 5 In a factory, there are three production departments A, B and C and two services department D and E The details of the expenses, during March, 2021 are as under : 17.5

Particulars	Amt. (Rs.)
Indirect wages	1,300
Insurance	3,300
Canteen expenses	6,000
Lighting	2,000
Rent and rates	5,000
Contribution to ESI	650
Depreciation	16,500
Power	9,000
Factory manager's salary	18,000

Other Informations :

Particulars	A	B	C	D	E
(1) Lighting points	6	5	4	3	2
(2) Direct wages (Rs.)	4,500	4,000	2,900	1,200	400
(3) Cost of machine (Rs.)	72,000	48,000	36,000	1,200	1,200
(4) Horse power of machine	4	6	2	—	—
(5) Space occupied (sq.feet)	600	400	500	300	200
(6) Proportion of time Devoted By factory manager	5	4	3	2	1
(7) Number of workers	5	6	4	3	2

The benefit of service department D and E is derived by the other departments in the following proportion :

Particulars	A	B	C	D	E
Department D	20%	30%	40%	—	10%
Department E	30%	40%	30%	—	—

Prepare as statement showing :

- (1) Distribution of overheads to various departments and
- (2) Distribution of expenses of service departments to production departments.

6 The following details are of Raj Ltd. for the year 2021 **17.5**

Show the allocation of overhead expenses with proper basis of allocation. Assuming that overheads are absorbed on the basis of percentage of direct labour. Determine the rate of percentage for each department.

Particulars	Production Dept.			Service Dept.	
	A	B	C	X	Y
Assets Value (Rs.)	37,500	25,000	12,500	7,500	5,000
No. of workers	150	150	100	50	50
Electricity (KW)	7,500	6,000	4,500	3,000	3,000
Space occupied (Sq. m.)	450	450	300	150	150
Direct Materials	3,000	4,000	4,000	2,000	2,000
Direct wages	2,500	3,500	4,000	1,000	1,500

Combined expenses are as under :

Motive Power	2,400	Lighting Power	600
Repairing maintenance	10,500	Indirect Material	4,500
Rent and taxes	1,500	Worker welfare Exp.	8,100
E.S.I. Contribution	3,750	Canteen expenses	900
Supervision expenses	7,500		

Expenses of service dept. X allocate in proportion of direct wages and expenses of service dept. Y allocate in the proportion of 5:3:2 among production dept. A, B and C.

- 7 Savita Ltd. Undertakes to supply 1,000 units of a 17.5

component per month for the months of January, February and March 2021. Every month a batch order is opened against which materials and labour cost are books at actuals. Overheads are levied at a rate per labour hour. The selling price is contracted at Rs. 15 per unit.

From the following data present the cost and profit per unit of each batch order and the overall position of the order for the 3,000 units :

Year 2021	Batch total Output Units	Material Cost (Rs.)	Labour Cost (Rs.)
January	1,250	6,250	2,500
February	1,500	9,000	3,000
March	1,000	5,000	2,000

Labour is paid at the rate of Rs. 2 per hour.

The other details are :

Year 2021	Overheads Rs.	Total Labour Hours
January	12,000	4,000
February	9,000	4,500
March	15,000	5,000

- 8 A factory uses the job costing method. The following 17.5
data are obtained from its books for the year ended
31st December, 2020 :

Particulars	Amt. (Rs.)
Direct materials	90,000
Direct wages	75,000
Profit	60,900
Selling and distribution overheads	52,500
Administration overheads	42,000
Factory overheads	45,000

- (a) Prepare a job cost sheet from the above information.
- (b) In 2021 the factory receives an order for a number of jobs. It is estimated that direct materials required will be Rs. 1,20,000 and direct labour will cost Rs. 75,000. What should be the price for these jobs if the factory intends to earn the same rate of profit, assuming that the selling and distribution overheads have gone up by 15%. The factory recovers factory overheads as a percentage of direct wages and administration and selling, distribution overheads as a percentage of works cost based on cost rates prevailing in the previous year. Prepare a estimate Job Cost Sheet.
-